

Bijlage 2 - Overzicht aanbevelingen extern advies prof. Ottervanger en prof. Hoogenboom

Aanbeveling	Geadviseerd door	Termijn
<p>1. Stel nadere eisen in de huidige overeenkomst</p> <ul style="list-style-type: none"> A. Neem een bepaling op waarin het kantoor aangeeft hoe de risico's voor de Staat worden geadresseerd. B. Gebruik bij de formulering van die eisen als richtsnoer het inmiddels ontwikkelde en hierboven besproken 'raamwerk ter verdere professionalisering' om de maatregelen te concretiseren, operationaliseren en meetbaar te maken. C. Bepaal specifiek voor taken die de nationale veiligheid raken of betrokken advocaten een veiligheidsonderzoek moeten ondergaan en of het 'raamwerk' voldoende garanties biedt voor de (tijdelijk) opslag van informatie. D. Neem een bepaling op dat namens de Staat onafhankelijke audits kunnen worden uitgevoerd ter zake van de naleving van wet- en regelgeving en met name het risico van fraude en witwassen, integriteitbeleid en databeveiliging. E. Voorzie in de overeenkomst dat binnen het kantoor een ervaren 'Risk & Compliance Officer', 'Security Officer' en 'Financial Officer' deel uitmaken van het Management Team en rechtstreeks rapporteren aan portefeuillehouders in het bestuur die zelf voldoende gekwalificeerd zijn om samen met de andere leden van het bestuur verantwoordelijkheid te dragen en die desgevraagd rapporteren aan de Staat. Stel als eis dat onafhankelijkheid van deze functionarissen is geregeld. F. Maak de facturatie-systematiek rijks breed meer transparant en voer als Staat zelf ook controles uit (Rijksaccountantsdienst). 	Beiden	Korte termijn
<p>2. Communiceer niet louter juridisch en zaakgericht.</p> <ul style="list-style-type: none"> A. Onderzoek of binnen de rijksoverheid omwille van de effectiviteit en efficiency verbetering mogelijk is qua structuur en organisatie van de diverse contacten met het kantoor van de Landsadvocaat. B. Agendeer regelmatig in regulier overleg niet alleen lopende adviezen en procedures maar maak het gesprek 'rijker' door ook te inventariseren hoe het facturatieproces loopt, welke dilemma's zich hebben voorgedaan in de opdrachten van de Landsadvocaat, of sprake is geweest van potentiële risico's voor de Staat, welke issues mogelijk spelen bij cliënt- en zaakacceptatie, en of er een cultuur is waar gedrag vanzelfsprekend in overeenstemming is met regels en waarde. 	Beiden	Korte termijn
<p>3. Overweeg de ontkoppeling van de notariaat- en advocatuurfuncties binnen het instituut Landsadvocaat.</p>	Hoogenboom	Middellange termijn
<p>4. Overweeg het instellen van een onafhankelijk Raad van Toezicht voor de Landsadvocaat.</p>	Hoogenboom	Middellange termijn
<p>5. Overweeg derdengeldrekeningen onder te brengen bij de Staat.</p>	Hoogenboom	Middellange termijn
<p>6. Herzie het Besluit vaststelling nieuwe regeling landsadvocatuur 1965 (hierna: het Besluit). In de herziening van het Besluit kunnen de volgende onderwerpen een rol spelen:</p>	Hoogenboom	Lange termijn

<p>A. De legitimering voor de huidige situatie. De argumenten van de Staat dienen expliciet te worden gemaakt.</p> <p>B. In de maatschappelijke discussie wordt (on)terecht aandacht besteed aan het periodiek aanbesteden van het instituut Landsadvocaat. De Staat heeft een verantwoordelijkheid om de samenleving uit te leggen hoe de functie van Landsadvocaat wordt ingericht. En waarom is gekozen voor het huidige contract.</p> <p>C. De rol van de landsadvocaat beperken tot procesvoering en gelijktijdig de kwantiteit/kwaliteit van juridische advisering binnen overheidsorganen versterken.</p> <p>D. De functie van Landsadvocaat niet door de markt laten uitoefenen maar door een apart instituut met een eigen reglement en set van eisen over de bedrijfsvoering governance, risicomanagement, compliance, databeveiliging).</p>		
<p>7. Er is geen plan B, mocht de continuïteit van het kantoor in het geding komen.</p>	<p>Beiden</p>	<p>Lange termijn</p>